

Literatur.

—o—

Erik Henriksen: Mændene fra Forfatningskampen. 2den Del. 397 Sider. G. B. N. F.

Forf. fortsætter i denne Bog sine Karakteristikker over de ledende Mænd fra Forfatningskampen, og omtaler i denne: Hørup, Matzen, Edv. Brandes, Frijs, N. I. Larsen, C. Hage, Pingel, Trier, Neergaard, I. C. Christensen og Vilh. Lassen. — Det forekommer os ikke fuldt berettiget at regne *alle* disse med til Tidens ledende Mænd, af hvilke enkelte som N. I. Larsen og Pingel vel nok har været betydelige Mænd indenfor snævrere Krese, men næppe har betydet stort for Forfatningskampen. Til juristiske Pindehuggerier med Nellemann synes N. I. Larsen at have været anvendt en Del og efter Forf.s Mening ikke uden Held, men denne maa dog indrømme, at han af og til ogsaa lod »sin juridiske Begavelse friste ud i Aktioner, som fik Præg af »Prokuratorstykker«, og det taler ikke om nogen stor Overlegenhed hos vedkommende. Pingels Berømmelse skyldes vel mest den Klodsethed, som Regeringen viste ved at give ham Afsked fra Metropo-

litanskolen, hvad sikkert ikke var tilstrækkeligt motiveret, men udelukkende maa betragtes som et utiladeligt Kampmiddel.

Interessen ved den foreliggende Bog knytter sig væsentligst om Hørup, Edv. Brandes og I. C. Christensen, samt tildels og for den sidste Tids Vedkommende om Vilh. Lassen, der jo dog egentlig først kom frem i forreste Linie, efter at Kampen forlængst var udfægtet.

Af de nævnte hører I. C. Christensen aabenbart til Forfatterens Kælebørn og Edv. Brandes til hans Prügelnaber, hvilket tydelig mærkes i Fremstillingen og svækker Troen noget paa Forfatterens rette Blik for disse 2 Mænds Betydning. Han har selvfølgelig Ret i meget, maaske i det meste; Fejlen er blot, at man ved Omtalen af den første stadig synes at høre Defensor, ved Omtalen af den sidste har Fornemmelsen af, at Aktør har Ordet.

Men trods dette, er disse 2 Kapitler saa interessante og belærende, at alene for disses Skyld bør Bogen læses af alle, der har Sans for politisk Vi somhed og Blik for ejendomme, og betydelige Personligheder.

F.

Madame de Staël: *Ti Aar i Landflygtighed*.

Ved Sofie Aubert Lindbæk.

Gyldendal. Nordisk Forlag.

Det nye Foretagende, »Verdensmemoirer«, har ogsaa bragt ovennævnte Bind Livserindringer.

Maaske er der andre af Fru Staëls Bøger, som giver et fyldigere Indtryk af hendes Stil og hele Ejendommelighed, men til Gengæld har det her foreliggende Skrift betydelig historisk Interesse, fordi Forf. deri belyser det, hun ganske jævnt kalder »mit Mellemværende med Napoleon«. Man føres her ind i en enestaaende historisk Situation: Paa den ene Side selve Napoleon, den uovervindelige Hærfører, for hvem hele Europa skælvede, den mægtige Kejser, som forstod at kue alt, hvad der ikke passede ind i hans Planer, — og lige over for ham, som frygtet Modstander, en enlig Kvinde, rigt begavet, fyldt af en glødende Kærlighed til Friheden og forresten kun bevæbnet med sin Pen.

Der hørte en rank Ryg til for ikke her at bøje sig, men Fru de Staël ejede denne Rankhed, og naturligvis maatte hun da ogsaa tage Straffen for sin Dristighed. Hun landsforvistes, og da Napoleon paa dette Tids-

Historisk-politiske Drømmerier

—o—

Jeg for op i Sengen, — jeg havde hørt et Automobil tude lige neden for mit Vindu. I det samme gik Døren op, og jeg skimtede Omridsene af en Herre i lang, sort Frakke.

»Vil De behage at følge med,« sagde Skikkelsen med høflig Bestemthed. »De er tilsagt til at møde hos hendes højsalige Majestæt, Fru Margrete Valdemarsdatter i Roskilde.«

»Ah—ha! det nordiske Kvinde-sagsmøde,« tænkte jeg og forsynede mig for Sikkerheds Skyld med et af de smaa Kuponhæfter med Adgangs-kort til Kongressen.

»Til Roskilde Domkirke,« befalede Bedemanden og satte sig overfor mig paa Bilens Bagsæde.

Vi tøffede ad Roskilde til og havde ikke vexlet et Ord, da vi ikke mange Minutter efter holdt udenfor Domkirkens Portal.

»Hendes kongelige Majestæt venter Dem i Koret bag Højalteret,« sag-

de Bedemanden og lod mig gaa alene ind i Kirken. Jeg bevægede mig ikke uden en vis Uhygge gennem det svagt oplyste Midtskib med sky Sideblik til Kapellerne. Det var jo ikke umuligt, at flere af de hensovede Majestæter havde forladt deres Hvilesteder for at høre lidt om Sommerens Begivenhed, det nordiske Kvindesagsmøde.

I Højkoret var alle Lysene tændte, og jeg saa ved første Blik, at Laaget var taget af Dronning Margretes Sarkofag og sat paa Højkant op mod Alterets Bagside.

Jeg skottede til den sorte Marmor-kiste og ventede hvert Øjeblik at se den hensovede i sin Ligdragt stige op af dens Dyb.

»Est du Dansk Qvindesamfunds Skrifver?« lød i det samme en dyb Kvinderøst bag mig; jeg vendte mig hastig og saa en Kvinde i hvide Klæder og med et nonneagtigt Bind om Panden sidde i en af Korstolene kun nogle Skridt fra mig. Hun var ualmindelig kraftig bygget og, som det syntes, lidt undersætsig. Hendes Ansigtsslød var mørk, Trækkene uden

regelmæssig Skønhed, men dog ingenlunde frastødende, Øjnene kloge og dybt liggende under de sorte løftede Bryn. Jeg tænkte mig nærmest, det var en af Dronningens Jomfruer, saa ganske ulig var hun den klassisk skønne Alabasterdronning henne paa Sarkofaglaaget.

»Est du Dansk Qvindesamfunds Skrifver?« gentog hun sit Spørgsmaal i en Tone, som viste, at hun ikke var vant til at vente paa Svar. Jeg tvivlede ikke længer, om hvem jeg havde for mig.

»Ja, Deres kongelige Majestæt,« svarede jeg med en dyb og ærbødig Bøjning. »Jeg er Redaktøren af »Kvinden og Samfundet.««

Hun slog op med Haanden som Tegn paa sin Utaalmodighed.

»Ingen Titulaturer, om jeg maa bede, — jeg er Margrete, Valdemars Dotter, fordum Frue til Danmarks Norges og Suerikes Riger.«

Jeg sank med det ene Knæ til Jorden og løftede et Eksempplar af »Kvinden og Samfundet« op imod hende i mine skælvende Hænder.

»Min høje Frue! Her ser De det